

Upute za pisanje diplomskoga rada na Katedri za nederlandistiku s posebnim osvrtom na tehničku obradu i izgled diplomskoga rada

1. Tema

Dogovara se s mentorom i prijavljuje se u objavljenom zadanom roku.

| 1

2. Opseg i tehnička obrada

a) Opseg diplomskog rada u načelu je između 50 i 70 kartica, a iznimka je interdisciplinarni rad koji se piše u dogovoru s oba uključena Odsjeka i tada minimalan opseg rada iznosi 80 kartica. U oba navedena slučaja jednoj kartici odgovara 1800 znakova uključujući bjeline. Tekst valja ispisati jednostrano.

b) Maksimalan razmak između redaka može biti 1,5, preporučeni je razmak 1 ili 1,15.

c) Moguće je izabrati između nekoliko različitih fontova, no standardan su izbor Times New Roman (veličina 12) ili Arial (veličina 11). Naslove poglavlja označavamo arapskim rednim brojevima te ih pišemo masnim slovima i istim fontom koji eventualno može (ali ne mora) biti 2 jedinice veći od ostatka teksta, npr. **0. Uvod, 1. Naslov poglavlja.**

d) Naslovi potpoglavlja napisani su masnim slovima i istom veličinom fonta kao ostatak teksta te ih numeriramo u odnosu na glavno poglavlje, npr. **1.1. Naslov potpoglavlja.**

e) Svi rubovi (margine stranice) trebali bi iznositi 2,5 cm, a tekst bi trebao biti poravnat u odnosu na desni i lijevi rub stranice (☰). Iznimka su naslovi poglavlja i potpoglavlja i sadržaj (poravnavamo ih uz lijevi rub stranice), te naslovna stranica rada (vidi str. 7).

f) Prvi redak svakoga odlomka treba biti dodatno uvučen (standardno za 1,25 cm), osim u odlomku koji dolazi odmah nakon naslova (pot)poglavlja ili nakon reda praznine (u slučaju umetnutih citata, tablica i sl.). Treba obratiti pažnju na to da svaki odlomak bude cjelina koja čini zaokruženu misao.

g) Svaka tablica, slika ili drugi umetnuti elementi koji nisu dio kontinuiranoga teksta trebaju biti posebno označeni i naslovljeni (npr. Slika 1: Naslov slike) i na taj se način autor na njih može referirati i u samome tekstu. Ako su takvi elementi preuzeti iz drugog izvora, i njega treba navesti ispod umetnutog elementa prema uputama o citiranju (vidi primjere citata).

h) Sve stranice osim naslovne moraju biti numerirane, a priloge numeriramo posebno.

i) Svi primjeri moraju biti numerirani arapskim rednim brojevima u oblim zagradama (u kontinuitetu od početka do kraja teksta) te izvučeni iz osnovnog teksta.

3. Osnovni dijelovi rada

Sljedeći su dijelovi zajednički svim diplomskim radovima neovisno o temi i opsegu:

- a) naslovna stranica – vidi str. 7 kao primjer vizualnog oblikovanja (veličina fonta 14);
- b) sadržaj odnosno kazalo – popis svih poglavlja, potpoglavlja i priloga u radu s navedenom stranicom na kojoj (pot)poglavlje počinje (popis priloga valja posebno izdvojiti odnosno ne smatramo ih jednim od poglavlja, osim u iznimnim slučajevima);
- c) kratak sažetak rada s najviše 5 ključnih riječi (ukupno najviše jedna kartica teksta);
- d) tekst samoga rada, uključujući i uvod i zaključak koji svaki mogu zauzimati najviše 10% ukupnoga teksta, pri čemu je zaključak ipak rijetko duži od 2 stranice (ostali dijelovi rada ovise o temi, no najčešće uključuju opis materijala ili korpusa te metodološki opis i analizu);
- e) popis literature odnosno bibliografskih jedinica (izvora);
- f) svi korišteni prilozi (prvenstveno ako nigdje nisu objavljeni i/ili ako se radi o materijalu koji je autor sâm pripremio i analizirao); u popisu ih navodimo kao Prilog 1: Naziv priloga, Prilog 2: Naziv priloga itd.

4. Navođenje (iz) drugih izvora u tekstu

Iz drugih se izvora može izravno ili neizravno citirati, a u oba slučaja vrijede posebna pravila. Korištene izvore možemo navesti na više načina, a ovdje je predložen jedan od najzastupljenijih. U radu od početka do kraja valja dosljedno koristiti isti način navođenja izvora. Najstrože se osuđuje doslovno korištenje dijelova drugih tekstova bez oznake citata i navođenje tuđih spoznaja bez spominjanja izvora iz kojeg su preuzete te se takav rad može smatrati plagijatom.

a) Neizravni citat

Ovaj način citiranja koristimo kad se u vlastitom tekstu referiramo na ideje, mišljenja, činjenice ili zaključke koje nalazimo u drugih autora, odnosno svaki put kada iznosimo podatke koje nismo samostalno utvrdili. Pritom originalni tekst ne citiramo od riječi do riječi nego uz eventualne vlastite komentare prenosimo i opisujemo već postojeća saznanja. Na kraju svake rečenice ili niza rečenica koje sadrže podatke iz drugih izvora valja navesti i sâm izvor.

b) Izravni citat

Izravni se citat može sastojati od jedne riječi, sintagme, dijela rečenice, odnosno jedne ili više rečenica. Ni po čemu se ne smije razlikovati od izvornoga teksta, a eventualno možemo neke dijelove ispustiti i zamijeniti ih znakom [...]. Među uglate zagrade stavljamo i tekst koji naknadno dodajemo unutar samoga citata ako je to nužno kao pojašnjenje. Ako pak mijenjamo vizualni izgled teksta (na način da, primjerice, pojedine dijelove sami kurziviramo), tada u zagradi na kraju citata dodajemo opis intervencije. Za citate koje smo preuzeli na stranome jeziku valja dati prijevod u bilješci iza kojeg je u zagradi naveden prevoditelj (npr. autor ostatka teksta). Svaki izravni citat omeđen je dvostrukim navodnim znakovima, a ako se i unutar citata javljaju navodni znakovi, njih preuzimamo kao jednostruke navodne znakove. Izvor citata navodi se odmah iza citiranog dijela i prije sljedećega rečeničnog znaka ili pak na nekom drugom mjestu u rečenici, ovisno o tome kako se nadopunjuje s ostatkom teksta. Citate koji se sastoje od veće skupine rečenica (valja, doduše, izbjeći citiranje velikih dijelova teksta) zbog preglednosti izdvajamo iz osnovnoga teksta i uvlačimo prema sredini stranice te koristimo nešto manji font. Kod kontinuiranog ponavljanja istoga izvora umjesto ponovnog navođenja imena autora i naslova može se koristiti kratica *ibid.* (*ibidem*, na istom mjestu) ili *op. cit.* (navedeno djelo), a ime istoga autora koje se nekoliko puta zaredom ponavlja kao ime jedinoga autora različitih naslova eventualno se može zamijeniti riječju *idem*. U slučaju da neki tekst citiramo posredno, odnosno da ga ne prenosimo iz originala već od nekog drugog autora koji ga je citirao, prvo navodimo izvor originalnog teksta, a zatim i izvor iz kojega smo citat preuzeli, te u popisu literature navodimo obje bibliografske jedinice posebno.

c) Bilješke (fusnote)

Nalaze se na dnu stranice, a označene su arapskim rednim brojevima (u kontinuitetu). Koristimo font za 2 jedinice manji od ostatka teksta te najmanji mogući prored. Služe nam za objašnjenja ili opise koji nisu nužni kao dio osnovnoga teksta ili predstavljaju digresiju, ali su ipak potrebni kako bismo čitatelja upoznali s određenom informacijom važnom za razumijevanje ostatka teksta ili uputili na izvore koje smatramo korisnima. Koristimo ih i za bilježenje internetskih stranica koje su poslužile kao izvor. Ako bilješke sadrže izravne ili neizravne citate iz drugih izvora, navodimo ih prema istim pravilima kao i u osnovnom tekstu.

d) Izrazi iz drugih jezika

Izraze na stranome jeziku potrebno je označiti kosim slovima i dodati prijevod naznačen jednostrukim navodnim znakovima, primjerice: *melk* 'mlijeko', *thee* 'čaj'.

e) Primjeri preporučenog načina citiranja

Leksemi su potvrđeni u hrvatskome rječniku sinonima (Šarić i Witsschen 2008) i u Anićeve *Rječniku hrvatskoga jezika* (2006³).

U 18. stoljeću još uvijek je prevladavala grčko-rimska gramatička tradicija u kojoj je sva pažnja bila usmjerena na riječ kao najvažniju jedinicu (Knol 1977).

Iako je ta gramatika predstavljala značajan pomak u spomenutom smjeru, i njoj neki autori nalaze pojedine zamjerke, ističući prvenstveno kako je „het werk *vanwege een gemis aan verduidelijkende oefeningen en een nuchtere en zakelijke benaderingswijze enigszins saai*“¹ (Van den Toorn i sur. 1997: 371, kurziv dodan).

U pregledu gramatika 18. stoljeća koji nude Van den Toorn i suradnici (1997: 371) nalazimo stoga mišljenje kako „de geschriften van taalkundigen zoals Moonen, Sewel, Ten Kate en Huydecoper waren niet echt bruikbaar voor het normale taalonderwijs“².

Takva analiza rečenice ne uključuje samo sintaktičku razinu:

„De zin is in essentie een syntactisch gegeven, dat echter niet los staat van de lexicale betekenis of woordbetekenis [...]. Omdat men bovendien pas van een 'zin' kan spreken als dat geheel ook betekenisvol is en een communicatieve functie dient, is duidelijk dat in de zinsanalyse ook semantische en pragmatische aspecten moeten meespelen.“³ (Vandeweghe 2009: 23).

S obzirom na društvenu stratifikaciju koju predlaže De Wit (2008) – *vermogend* 'bogati', *zelfstandig* 'financijski neovisni', *onvermogend* 'financijski ovisni', *arm* 'siromašni' - možemo zaključiti kako je posada trgovačkih brodova brojila članove iz različitih klasa, odnosno „dat schippers in dezelfde sociale klasse vielen als schoenmakers, terwijl een bootsgezel goed te vergelijken was met een lijndraaier“⁴ (ibid. 236).

¹ „Gramatika je ipak ponešto dosadna zbog nedostatka ilustrativnih vježbi te lakoničnog i suhog pristupa.“ (prijevod citata s nizozemskog: ime autora ili druge osobe koja ga je prevela)

² „Djela Moonena, Sewela, Ten Katea i Huydecopera nisu bila osobito iskoristiva u uobičajenoj jezičnoj nastavi.“ (prijevod citata s nizozemskog: ime autora ili druge osobe koja ga je prevela)

³ „Rečenica je u svojoj biti prvenstveno sintaktički podatak koji, međutim, nije odvojen od leksičkog značenja i značenja riječi [...]. Nadalje, neka se cjelina može smatrati 'rečenicom' samo ako ima i određeno značenje i komunikacijsku funkciju, te je zbog toga jasno da analiza rečenice mora sadržavati i semantičke i pragmatičke aspekte.“ (prijevod citata s nizozemskog: ime autora ili druge osobe koja ga je prevela)

⁴ „Kormilari su pripadali istoj društvenoj klasi kao postolari, a mornare se u tom pogledu moglo usporediti s užarima.“ (prijevod citata s nizozemskog: ime autora ili druge osobe koja ga je prevela)

Ne čudi, dakle, što i kod Huygensa (1987) nalazimo slično svjedočanstvo: „De beoefening van de schrijfkunst bleef dus een vast programmaonderdeel, waarin mijn vader zelf ons voorging.“⁵ (prema Van der Wal 2002: 12).

U posljednjih par godina objavljen je niz knjiga koje se bave ovim pitanjima⁶, a interes za slične teme postoji i puno duže od toga.

Slijede tipični primjeri takve uporabe (1-2a), pri čemu je nerijetko riječ i o leksemima s istom osnovom (2, 2a):

(1) *thee* 'čaj'

(2) *melk* 'mlijeko'

(2a) *karnemelk* 'mlačenica'

5. Popis korištene literature (navođenje bibliografskih jedinica)

Neovisno o vrsti samoga izvora sve jedinice valja numerirati i poredati u jedan popis, i to po abecedi s obzirom na prezime (prvog navedenog) autora ili prema naslovu (ako je autor nepoznat), a pritom važi sljedeće:

- a) ako navodimo više djela istoga autora, djela trebaju biti poredana kronološki;
- b) ako isti autor ima više djela izdanih iste godine, prvo navodimo naslov koji je prvi po redu citiran u tekstu ili je prvi po abecedi, a uz samu godinu dodajemo i malo slovo (prema abecednom redu), npr. 2008a, 2008b itd.;
- c) djela koja je autor napisao sâm navodimo prije u odnosu na djela u suautorstvu;
- d) autore koji su u suautorstvu napisali isti tekst navodimo abecednim redom, a ako ih ima više od troje, navodimo samo ime prvoga autora dok ostatak zamjenjujemo kraticom *i sur.* (ili *et al.*);
- e) ako se ne radi o prvom izdanju knjige, redni broj izdanja navodimo uz godinu, npr. 2008², 2009³;
- f) iza imena urednika ili priređivača knjige ili zbornika navodi se kratica (*ur.*) ili (*prir.*), a prije imena prevoditelja knjige koristi se kratica *prev.*;

⁵ „Vježbanje lijepog pisanja ostalo je, dakle, sastavnim dijelom programa, a u njemu je i sâm naš otac prvi sudjelovao.“ (prijevod citata s nizozemskog: ime autora ili druge osobe koja ga je prevela)

⁶ Sijs, N. van der (2009). *Cookies, Coleslaw, and Stoops. The Influence of Dutch on the North-American Languages.* Amsterdam/Chicago: AUP/University of Chicago Press.

Idem (2009). *Yankees, cookies en dollars. De invloed van het Nederlands op de Noord-Amerikaanse Talen.* Amsterdam: AUP.

Idem (2010). *Nederlandse woorden wereldwijd.* Den Haag: SDU.

g) ako je riječ o prijevodu književnog djela s nekog drugog jezika, iza imena autora prvo navodimo godinu izdanja originala i odmah potom godinu izdanja prijevoda, a svi ostali elementi odnose se na prijevod (naslov, izdavač).

Primjeri navođenja raznih jedinica u popisu literature:

| | |
|--|--|
| Autorska ili urednička knjiga | <ol style="list-style-type: none"> 1. Anić, V. (2006³). <i>Rječnik hrvatskoga jezika</i>. Zagreb: Novi liber. 2. Šarić, Lj. i Witsschen, W. (2008). <i>Rječnik sinonima hrvatskoga jezika</i>. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk. 3. Vandeweghe, W. (2009). <i>Grammatica van de Nederlandse zin</i>. Antwerpen, Apeldoorn: Garant. 4. Wit, Annette de (2008). <i>Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen</i>. Amsterdam: aksant. |
| Prevedena knjiga | <ol style="list-style-type: none"> 1. Grunberg, A. (2003/2006). <i>Plavi ponedjeljci</i>. Prev. G. Ulrich. Zagreb: Profil International. 2. Huygens, C. (1987). <i>Mijn jeugd</i>. Prev. i prir. C.L. Heesakkers. Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. |
| Članak u uredničkoj knjizi, zborniku radova, enciklopediji i sl. | <ol style="list-style-type: none"> 1. Knol, J. (1977). De Nederlandse taalkunde in de achttiende eeuw. U: Bakker, D.M. i Dibbets, G.R.W. (ur.). <i>Geschiedenis van de Nederlandse taalkunde</i>. Den Bosch: Malmberg. 65-113. |
| Rad u periodici (časopisu, novinama itd.) | <ol style="list-style-type: none"> 1. Wal, M.J. van der (2002). De mens als talig wezen: taal, taalnormering en taalonderwijs in de vroegmoderne tijd. <i>De zeventiende eeuw</i> 18/1: 3-16. |
| Tekst na mrežnim stranicama | <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Brieven als buit</i>. Universiteit Leiden. http://www.brievenalsbuit.nl/ (16.1.2014.) 2. <i>Engelse werkwoorden in het Nederlands (algemene regels)</i>. Onze Taal. https://onzetaal.nl/taaladvies/advies/engelse-werkwoorden (16.1.2014.) 3. Heijden, A.F.Th. van der (2013). Als een veldheer zijn paard, dank ik de Nederandse taal. <i>NRC</i> 31.5.2013. http://www.nrc.nl/boeken/2013/05/31/als-een-veldheer-zijn-paard-dank-ik-de-nederlandse-taal/ (16.1.2014.) 4. Pollmann, J. (2013). Met grootvaders bloed bezegeld. Over religie en herinneringscultuur in de zeventiende-eeuwse Nederlanden. <i>De zeventiende eeuw</i> 29/2: 154-175. http://www.de-zeventiende-eeuw.nl/index.php/dze/article/view/9369/9835 (16.1.2014.) 5. Searle, J. R. (1972). <i>Chomsky's Revolution in Linguistics</i>. http://www.chomsky.info/onchomsky/19720629.htm (16.1.2014.) 6. Toorn, M.C. van den, i sur. (ur.) (1997). <i>Geschiedenis van de Nederlandse taal</i>. Amsterdam: Amsterdam University Press. http://www.dbnl.org/tekst/toor004gesc01_01/ (16.1.2014.) |

[Naslov, Font 16]
[[Eventualno podnaslov, Font 16]]

Diplomski rad
[broj bodova] ECTS

Napisao/la:
[Ime i prezime studenta]

Mentor(i):
[Ime i prezime nastavnika]

U Zagrebu, [datum]